

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Υπεύθυνη ομάδας Αρχαίων Ελληνικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ
Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΜΑΚΟΥ

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.2.§1-2

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

2. «τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες»: Ποια αξία είχαν για τους αρχαίους Έλληνες οι σπονδές και πόσο λαμβάνονται υπόψη στα γεγονότα που εξιστορούνται στο συγκεκριμένο κείμενο;

Μονάδες 10

3. Για ποιον λόγο ο Λύσανδρος παρείχε ασφάλεια σε όσους έπλεαν μόνο προς την Αθήνα; Ποιος ήταν ο απώτερος στόχος του;

Μονάδες 10

4. *Τ' άλλο πρωί με τα χαράματα ο Λύσανδρος έδωσε παράγγελμα στα πληρώματα να φάνε και να επιβιβαστούν· αφού έκαναν όμως όλες τις προετοιμασίες για ναυμαχία και σήκωσαν τις λινάτσες στα πλευρά των πλοίων, πρόσταξε να μην κουνηθεί κανένα από τη θέση του μήτε ν' ανοιχτεί. Με την ανατολή του ήλιου οι Αθηναίοι παρατάχτηκαν κατά μέτωπο έξω από το λιμάνι, έτοιμοι για ναυμαχία· όταν ωστόσο πέρασε η μέρα δίχως ο Λύσανδρος να βγει να τους απαντήσει, επέστρεψαν στους Αιγός Ποταμούς. Τότε ο Λύσανδρος πρόσταξε τα γοργότερα καράβια του ν' ακολουθήσουν τους Αθηναίους, να παρατηρήσουν τι θα κάνουν μετά την αποβίβασή τους και να γυρίσουν να του αναφέρουν. Στο μεταξύ, ώσπου να επιστρέψουν αυτά, δεν έβγαλε τα πληρώματα από τα πλοία. Τέσσερις μέρες ακολούθησε αυτή την τακτική, και κάθε φορά οι Αθηναίοι έβγαζαν τον στόλο τους στο πέλαγο.*

Ξενοφώντας Έλληνικά, 2.1.§22-24 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Να περιγράψετε την προσωπικότητα και τις στρατηγικές ικανότητες του Λύσανδρου, λαμβάνοντας υπόψη τις αναφορές του Ξενοφόντα και στα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο).

Μονάδες 10

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ὑπεδέχοντο</i>	α. απόγονος
2. <i>ἐγένοντο</i>	β. προάστιο
3. <i>ἴδοι</i>	γ. κατάληψη
4. <i>ἄστυ</i>	δ. παράλειψη
5. <i>Καταλιπών</i>	ε. οραματιστής
	ζ. υπόδειγμα
	η. αποδεκτός

Μονάδες 10

6. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

φρουρούς: κλητική ενικού

ἀσφάλειαν: γενική ενικού

ἄστυ: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

ναῦς: ονομαστική πληθυντικού

τινά: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

ἔπλει: β' πληθυντικό Οριστικής Ενεστώτα

ἔφυγον: απαρέμφατο ίδιου χρόνου

ἀπέπεμπεν: β' ενικό Οριστικής Αορίστου ίδιας φωνής

Καταλιπών: β' ενικό Προστακτικής ίδιου χρόνου ίδιας φωνής

ἐπεσκεύαζεν: γ' πληθυντικό Υποτακτικής Ενεστώτα ίδιας φωνής

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

ἐπὶ τὸ Βυζάντιον: είναι στο

Ἀθηναῖοι: είναι στο

διδούς: είναι

ἀρμοστήν: είναι στο

αὐτός: είναι στο

β. Να αντιστοιχίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου που βρίσκονται στη στήλη Α με τη σωστή αναγνώριση του είδους τους από τη στήλη Β (ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει) (μονάδες 5):

A	B
α) Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο	1) δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση
β) εἶ τινὰ που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον	2) δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση
γ) ὅτι [...] θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι	3) δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση
δ) ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ	4) δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση
	5) δευτερεύουσα αναφορική-υποθετική πρόταση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.

1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Ελληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!